

Význam lázeňství pro ekonomický rozvoj regionu Jesenicko

Zuzana Kučerová

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zuzana KUČEROVÁ**
Osobní číslo: **M10061**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Význam lázeňství pro ekonomický rozvoj regionu Jesenicko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vymezte pojmy spojené s regionálním rozvojem a sektorem lázeňství.

II. Praktická část

- Analyzujte vývoj sektoru lázeňství v regionu Jesenicko.
- Zhodnoťte vliv sektoru lázeňství na ekonomický rozvoj regionu Jesenicko a navrhněte možnosti posílení významu sektoru lázeňství v regionu Jesenicko.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

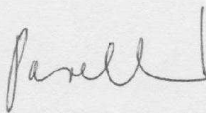
KAJLÍK, Vladimír et al. České lázně a lázeňství. Praha: MMR ČR, 2007, 218 s. ISBN 978-80-239-9330-1.

BUDÍNSKÁ, Jitka a Petra ZERJATKE. Kapitoly z dějin lázeňství. Teplice: Regionální muzeum v Teplicích, 2006, 164 s. ISBN 80-85321-43-2.

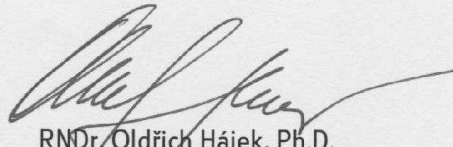
WOKOUN, René et al. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. 1. vyd. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lenka Smékalová**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2013**

Ve Zlíně dne 15. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně dne 17.5.2013

Martina Lisová

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výtěžku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výtěžku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Lázeňství v regionu Jesenicko má obrovský potenciál. Nachází se zde mnoho lázeňských zařízení a lázeňství přivádí do této oblasti velké množství turistů. Lázně se však dlouhodobě potýkají s významnými restrikcemi ze strany zdravotních pojišťoven, na které byly doposud schopny reagovat. Od října 2012 je však v účinnosti vyhláška č. 267/2012 Sb., upravující indikační seznam pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči o dospělé, děti a dorost, která významně snížila doby pobytu komplexní a příspěvkové lázeňské péče hrazené zdravotními pojišťovnami, je tedy zapotřebí, aby lázně měnili své strategie.

Tato práce zkoumá vývoj sektoru lázeňství, jak lázně na regulace reagují a jak se tyto skutečnosti projevují na ekonomickém rozvoji regionu Jesenicko, tedy jaký má lázeňství na ekonomický rozvoj tohoto regionu vliv.

Klíčová slova:

Lázeňství, lůžková kapacita, samoplátci, restrikce zdravotních pojišťoven, cestovní ruch, region, ekonomický rozvoj

ABSTRACT

Spa industry in the Jesenicko region has a huge potential. There are many spa facilities and spa brings many tourists to this area. Spas faced long-term with restrictions on the part of health insurance companies, which up until now have been able to respond. Since October 2012, however, in Decree No. 267/2012 Coll., which adjusts Indication list for spa medical-rehabilitation care of adults, children and adolescents, which significantly reduced the time spent complex and contributory spa care covered by health insurance companies, so for spa it is necessary to change their strategy.

This thesis examines the development of the spa industry, how spas control and react on the regulations and how these facts are reflected in the economic development of the Jesenicko region, so how is the spa industry important for the economic development of this region.

Keywords:

Spa industry, Bed capacity, Self-payers, Restriction of health insurance companies, Tourism, Region, Economic development

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování Ing. Lence Smékalové za její cenné rady, připomínky a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 LÁZEŇSTVÍ	11
1.1 VYMEZENÍ POJMŮ SPOJENÝCH SE SEKTOREM LÁZEŇSTVÍ.....	11
1.1.1 Lázeňství	11
1.1.2 Přírodní léčivé zdroje	11
1.1.3 Indikační seznam pro lázeňskou péči pro dospělé, děti a dorost.....	11
1.1.4 Lázeňská péče.....	12
1.1.5 Lázeňské služby	12
1.1.6 Balneologie.....	14
1.1.7 Lázeňský cestovní ruch	14
Shodné rysy lázeňství a cestovního ruchu:	15
1.1.8 Lázeňské místo	15
1.1.8.1 Kategorizace lázeňských míst.....	15
1.1.9 Další pojmy	16
1.2 HISTORIE LÁZEŇSTVÍ	16
1.2.1 Československé lázeňství v letech 1945-1992	17
1.2.2 Privatizace lázní po roce 1990	17
1.2.3 Lázně v České republice od roku 1993 po současnost.....	18
2 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	19
2.1 REGIONALIZACE	19
2.1.1 Region	19
2.2 REGIONÁLNÍ DISPARITY	20
2.3 EKONOMICKÝ ROZVOJ	20
2.3.1 Cestovní ruch jako faktor ekonomického rozvoje.....	21
II PRAKTICKÁ ČÁST	22
3 CHARAKTERISTIKA ČESKÉHO LÁZEŇSTVÍ	23
3.1 SVAZ LÉČEBNÝCH LÁZNÍ ČR	23
3.2 VYHLÁŠKA Č. 267/2012 SB.	24
3.3 ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY	25
3.3.1 Náklady zdravotních pojišťoven na lázeňskou péči.....	25
3.3.2 Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR.....	26
4 ANALÝZA VÝVOJE SEKTORU LÁZEŇSTVÍ V REGIONU JESENICKO	27
4.1 REGION JESENICKO.....	27
4.1.1 Vymezení regionu	27
4.1.2 Údaje o lůžkové kapacitě v sektoru lázeňství regionu Jesenicko ve srovnání s Olomouckým a Moravskoslezským krajem.....	28
4.2 LÁZEŇSKÁ ZAŘÍZENÍ REGIONU JESENICKO.....	31
4.2.1 Státní podnik Karlova Studánka, s.p.	31

4.2.2	Priessnitzovy léčebné lázně, a.s.	31
4.2.3	Státní léčebné lázně Bludov s.p.....	31
4.2.4	SCHROTH, spol. s r.o. Lázně Dolní Lipová.....	32
4.2.5	Lázně Velké Losiny, s.r.o.....	32
4.2.6	Vojenská lázeňská léčebna Jeseník.....	32
4.3	SROVNÁNÍ HOSTŮ A LŮŽKODNŮ LÁZEŇSKÝCH ZAŘÍZENÍ REGIONU JESENICKO.....	33
4.4	HOSPODAŘENÍ LÁZEŇSKÝCH ZAŘÍZENÍ REGIONU JESENICKO.....	35
4.4.1	Státní podnik Karlova Studánka, s.p.....	36
4.4.2	Priessnitzovy léčebné lázně, a.s.	36
4.4.3	Státní léčebné lázně Bludov.....	37
4.4.4	SCHROTH, spol. s.r.o. Lázně Dolní Lipová.....	37
4.4.5	Lázně Velké Losiny, s.r.o.....	38
4.5	POČET ZAMĚSTNANCŮ LÁZEŇSKÝCH ZAŘÍZENÍ REGIONU JESENICKO.....	39
4.6	INDIKACE LÉČEBNÝCH LÁZŇÍ REGIONU JESENICKO.....	40
5	LÁZEŇSKÁ ZAŘÍZENÍ REGIONU JESENICKO- SHRUTÍ.....	41
6	VLIV SEKTORU LÁZEŇSTVÍ NA EKONOMICKÝ ROZVOJ REGIONU JESENICKO.....	42
7	NAVRHOVANÉ MOŽNOSTI POSÍLENÍ VÝZNAMU LÁZEŇSTVÍ V REGIONU JESENICKO.....	43
7.1	ORIENTACE STRATEGIÍ LÁZEŇSKÝCH ZAŘÍZENÍ NA SAMOPLÁTCE.....	43
7.1.1	Propagace samopláteckých pobytů.....	43
7.1.2	Výhodné balíčky.....	43
7.1.3	Atraktivnější podmínky.....	44
7.1.4	Dopravní dostupnost.....	44
7.2	SPOLUPRÁCE LÁZEŇSKÝCH MÍST S OKOLNÍMI OBCEMI.....	44
7.3	AKCE CELOSTÁTNÍHO ČI EVROPSKÉHO VÝZNAMU.....	45
	ZÁVĚR.....	46
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	47
	SEZNAM ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ.....	48
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	52
	SEZNAM TABULEK.....	53

ÚVOD

Současná situace českých lázeňských zařízení, kdy je od října 2012 v účinnosti vyhláška č. 267/2012 Sb. nahrazující vyhlášku č. 98/1997 Sb., mě přiměla zajímat se o problémy spojené s vyhláškou více do hloubky. Nastaly výrazné změny v indikačním seznamu a mimo jiné došlo i ke zkrácení pobytů hrazených zdravotní pojišťovnou. Je pravděpodobné, že lázně budou nuceny měnit své strategie a stále více se zaměřovat na samoplátce. Tyto události by se určitým způsobem mohly dotknout i regionálního rozvoje. Proto jsem si vymezila region, tedy region Jesenicko, na kterém budu dopady této situace a jejich význam pro rozvoj tohoto regionu zkoumat. Tento region jsem volila především z důvodu, že tuto oblast znám. Nachází se zde šest léčebných lázní, v čemž spatřuji obrovský potenciál.

Jedním z cílů mé práce je blíže se seznámit se změnami, které se týkají účinnosti vyhlášky č. 267/2012 Sb. a s důvody, proč byla vyhláška novelizována. Dále se pokusím specifikovat hospodaření všech léčebných lázní v regionu Jesenicko v reakci na účinnost vyhlášky 267/2012 Sb. Také se budu věnovat lázeňství v regionu Jesenicko obecně a budu se snažit analyzovat potenciál a vliv současné situace lázeňství na rozvoj tohoto regionu.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V části teoretické se budu zabývat pojmem lázeňství, jeho vymezením a jeho vývojem na území České republiky a pojmem regionální rozvoj, tedy jeho vymezením, a pojmy spojenými se sektorem lázeňství a regionálním rozvojem.

V praktické části se zaměřím na důvody, proč byla vyhláška novelizována, specifikuji region Jesenicko a vývoj a analýzu sektoru lázeňství v tomto regionu. Dále se v této části pokusím specifikovat, jaký má sektor lázeňství vliv na ekonomický vývoj regionu Jesenicko a navrhnou možnosti posílení významu lázeňství pro rozvoj tohoto regionu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 LÁZEŇSTVÍ

1.1 Vymezení pojmů spojených se sektorem lázeňství

1.1.1 Lázeňství

Lázeňství nelze chápat pouze jako jediný medicínský pojem. Tento pojem se odráží ve třech rovinách a je potřeba pohlížet na něj i z ekonomického a sociálně-politického pohledu. Je to tedy:

- **Vědní lékařský obor-** využívá léčivých přírodních zdrojů k léčbě chorob uvedených na platném indikačním seznamu a k preventivní péči v přírodních léčebných lázních. (Dědina, 2004, s. 10)
- **Souhrn jednání a činností ekonomického charakteru-** hlavními cíly jsou co nejnižší náklady a co nejlepší ekonomický výsledek. Kvalitní řízení managementu, organizování a užívání správných ekonomických a manažerských nástrojů je podmínkou pro dosažení dobrého ekonomického výsledku při nízkých nákladech na provoz. (Dědina, 2004, s. 10)
- **Sociálně-politický systém-** lékař specialista musí doporučit lázeňskou léčbu pacienta ošetřujícímu lékaři a ten pak lázeňskou péči navrhne. O zamítnutí či přijetí návrhu na poskytnutí lázeňské péče poté rozhoduje revizní lékař konkrétní zdravotní pojišťovny. Podle způsobu hrazení lázeňské léčby pojišťovnou potom rozlišujeme péči komplexní a příspěvkovou nebo si v případě zamítnutí může hradit pobyt v lázních plně sám klient jako samoplátce. (Dědina, 2004, s. 10)

1.1.2 Přírodní léčivé zdroje

Přírodními léčivými zdroji volně se vyskytujícími v přírodě rozumíme minerální vody, peloidy, plyny a klimatické podmínky. Tyto zdroje příznivě působí na lidský organismus a napomáhají léčebnému procesu. (Jandová, 2009, s. 8)

1.1.3 Indikační seznam pro lázeňskou péči pro dospělé, děti a dorost

Pro rok 2013 je indikační seznam stanoven vyhláškou č. 267/2012 Sb. Tento seznam obsahuje soubor nemocí, jejichž léčba může být příznivě ovlivněna lázeňskou péčí, dále délku

lázeňské péče a indikační předpoklady, kterými lázně disponují a v návaznosti na to jednotlivá indikační zaměření lázní. (Jandová, 2009, s. 8)

1.1.4 Lázeňská péče

Lázeňská péče využívá přírodní léčivé zdroje a vhodné klimatické podmínky prostřednictvím zdravotnických činností a postupů jakož i rehabilitací a vychovává ke zdravému způsobu života. Lázeňskou péči poskytují přírodní léčebné lázně ambulantně nebo formou lůžkové péče. (Jandová, 2009, s. 8)

Rozlišujeme tyto druhy lázeňské péče, pobytů:

- **Komplexní péče-** poskytnutí tohoto druhu péče doporučují zpravidla specialisté, může ji doporučit i praktický lékař. V tomto případě je ale potřeba, aby byl návrh podložen příslušnými nálezy odborníka. U pacientů s nemocemi z povolání doporučuje léčbu odborník na choroby z povolání. Je zde jistá návaznost na péči v ústavech či odborných ambulancích a zaměření na doléčení. Jde především o zabránění vzniku invalidity a nesoběstačnosti. Lázeňská léčba, strava a ubytování jsou plně hrazeny zdravotní pojišťovnou. (Dědina, 2004, s. 14)
- **Příspěvková lázeňská péče-** pro nemoci, které jsou uvedeny v indikačním seznamu, a které nesplňují podmínky pro plně hrazenou, komplexní, péči je poskytována příspěvková léčba, kdy zdravotní pojišťovna hradí jen část nákladů spojených s lázeňskou péčí, a sice náklady na vyšetření a léčení pojištěnce. Ubytování a stravování už si klient hradí sám. (Dědina, 2004, s. 15)
- **Samoplátecká lázeňská péče-** v případě tohoto druhu péče si klient hradí veškeré náklady sám, není tedy potřeba žádného doporučení a návrhu lékaře. (Dědina, 2004, s.15)

1.1.5 Lázeňské služby

- **Zdravotní služby-** rozlišujeme několik skupin zdravotních služeb:
 - **Diagnostika-** zahrnuje veškeré lékařské vyšetřovací úkony, které jsou zapotřebí ke zjištění aktuálního zdravotního stavu pacienta. (Knop a kol., 1999, s. 30)

- **Terapie-** existuje celá řada druhů terapií jako jsou například speciální metody založené na využití přírodních léčivých zdrojů (plynové koupele, injekce, ...), rehabilitace, magnetoterapie, balneoterapie, elektroléčba, oxygenoterapie a další... (Knop a kol., 1999, s. 30)
- **Ústavní péče-** je označení pro ošetrovatelskou péči.
- **Speciální zdravotní péče-** je zapotřebí ve vážnějších případech, například kdy je pacient přivezen z nemocnice. Většinou je tato péče poskytována v ústavech sanatorního typu. (Knop a kol., 1999, s. 30)
- **Ubytovací služby-** je nutné rozlišit pacienta a lázeňského hosta. Pacient je zpravidla ubytován přímo v areálu lázeňské léčebny, tedy v lázeňském domě, penzionu nebo ubytovně, kde jsou většinou zavedena režimová opatření. Lázeňští hosté využívají především ubytování v lázeňských hotelech, penzionech nebo se ubytují v soukromí. (Knop a kol., 1999, s. 30)
 - **Lázeňské hotely-** nabízí obecné hotelové služby s rozšiřující nabídkou aktivit, které lázeňské místo umožňuje (Knop a kol., 1999, s. 30)
 - **Lázeňské penziony-** částečně jsou zde ubytováni lázeňští pacienti a část kapacity je určena i lázeňským hostům v rámci obecných ubytovacích nabídek v cestovním ruchu, (Knop a kol., 1999, s. 30)
 - **Ubytování v soukromí-** je podnikatelskou příležitostí v lázeňském místě, které využila řada místních obyvatel, což velice přispělo k rozvoji a příjemné atmosféře a vzhledu těchto lázeňských míst, díky konkurenci a snaze prosadit svou nabídku. (Knop a kol., 1999, s. 31)
- **Stravovací služby-** v současné době se tento sektor služeb oživuje a nachází zde příležitost řada živnostníků. V posledních letech byla otevřena celá řada nových restaurací, cukráren, kaváren a vináren. Tento druh služeb tak dobře doplňuje celkovou nabídku služeb cestovního ruchu spojených s gastronomií a komfortem pobytu v lázeňských městech. (Knop a kol., 1999, s. 31)
- **Kulturní, společenské, sportovní a zábavní služby-** v této kategorii je nabídka služeb obzvláště rozmanitá a lázeňští hosté si tak mohou ze široké škály možností vybrat, jak stráví volný čas.

1.1.6 Balneologie

Balneologie je věda, která zkoumá, jak léčebné přírodní zdroje působí na lidský organismus. Balneologii obvykle dále členíme na balneoterapii, balneotechniku a lázeňskou klimatologii (Špišák a Rušavý a kol., 2010, s. 22; Vyskotová, 2011, s. 4):

- **Balneoterapie** je lékařská věda zabývající se lázeňskou léčbou využívající přírodní zdroje, jako jsou léčivé vody, plyny, peloidy a podnebí. Většinou je prováděna v rámci komplexní lázeňské péče. (Špišák a Rušavý a kol., 2010, s. 22; Vyskotová, 2011, s. 4)
- **Balneotechnika** je oborem na hranici věd přírodních a technických, který zkoumá využití, ochranu a rozmístění přírodních léčivých zdrojů využívaných v oboru lázeňství. Na druhé straně zkoumá i technickou infrastrukturu lázeňských míst a zařízení. (Špišák a Rušavý a kol., 2010, s. 22)
- **Lázeňská klimatologie** se zabývá otázkou, jaký má klima vliv na lidský organismus. (Špišák a Rušavý a kol., 2010, s. 22)

1.1.7 Lázeňský cestovní ruch

Lázeňský cestovní ruch byl v historii jedním z prvních oblíbených druhů novodobého cestovního ruchu už od 18. století a je jeho důležitou součástí dodnes, protože:

- Lázně využívají materiálně technickou základnu cestovního ruchu v daném místě, jako ubytování, stravování, kulturní zařízení, hřiště a infrastrukturu daného města či obce. (Indrová a kol., 2009, s. 85)
- Lázeňství je založeno na dlouhodobé tradici a lázeňská místa s významnou kulturně společenskou nabídkou jsou velice atraktivní. Z těchto důvodů je lázeňství velice důležitou součástí domácího cestovního ruchu. (Indrová a kol., 2009, s. 85)
- Některé přírodní léčivé zdroje či použité léčivé metody v konkrétní oblasti jsou jedinečné, což je velice významným motivem pro aktivní zahraniční cestovní ruch. (Indrová a kol., 2009, s. 85)

Shodné rysy lázeňství a cestovního ruchu:

- společnou historický vývoj
- cílová orientace na člověka a uspokojení jeho potřeb
- je to soubor služeb realizovaných v místě a čase a mimo místo trvalého bydliště účastníka
- komplexní využívání služeb, což vyvolá uskutečnění dalších služeb (doplňkových)
- přínos pro ekonomický rozvoj regionu a státu

(Indrová a kol., 2009, s. 85-86)

1.1.8 Lázeňské místo

Lázeňské místo je samostatným územím, územím části obce nebo více obcí, kde se nachází přírodní léčebné lázně. (Dědina, 2004, s. 13)

1.1.8.1 Kategorizace lázeňských míst

- **Kategorie A-** do této kategorie spadají lázeňská místa nadstandardního vybavení, tedy všeobecné mají vysokou úroveň vybavenosti a uplatnění v zahraničním cestovním ruchu. Jsou to lázeňská místa prvořadého mezinárodního společenského a kulturního významu, kde je lázeňství atraktivitou a plní významnou funkci. (Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje, s. 72, 2009)
- **Kategorie B-** tuto kategorii tvoří lázeňská místa se širším společenským a kulturním významem, jejichž lázeňská funkce je dobře vyvinutá, regionálního až národního významu. (Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje, s. 72, 2009)
- **Kategorie C-** do této kategorie lázeňským míst řadíme taková místa, která jsou méně atraktivními pro cestovní ruch, mají nízkou vybavenost a tedy i menší společenský význam. (Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje, s. 72, 2009)

1.1.9 Další pojmy

- **Lázeňští hosté a klienti** jsou nejdůležitější skupinou návštěvníků lázeňských míst. Pobyty hostů a klientů se však dlouhodobě zkracují, což znamená problémy, na které musí lázně včas reagovat. (Dědina, 2004, s. 13)
- **Wellness a fitness pobyty**- tyto pobyty bývají zpravidla několikadenní a klienti si obvykle vybírají a kupují procedury a služby sami bez doporučení lékaře, jsou tedy jedním z druhů samopláteckých pobytů. (Dědina, 2004, s. 13)
- **Kongresová turistika**- návštěvníci tohoto typu většinou nevyužívají lázeňských procedur, avšak jsou pro lázně hosty cennými. Prostřednictvím kongresové turistiky dochází k dobré propagaci lázeňství. (Dědina, 2004, s. 13)
- **Denní turistika** je pro lázně opět významnou formou propagace. Prostřednictvím veletrhů a výstav se lázně zviditelní a návštěvník se může rozhodnout pro delší než jednodenní pobyt. (Dědina, 2004, s. 13)
- **Lázeňská turistika** je produktem cestovních kanceláří specializujících se na krátké pobyty v lázních, který často doplňuje poznávací zájezdy. (Dědina, 2004, s. 13)

1.2 Historie lázeňství

Přírodní léčivé zdroje nalezneme všude po celém světě, avšak léčebného lázeňství se využívá především v Evropě. Základy lázeňství se objevily již v době Římské říše a v antickém Řecku a byly budovány na celém jejich území. Od středověku se u minerálních a termálních vod obdobně stavěly větší lázně. Léčba byla prováděna pomocí pitných kúr a koupelí a od jisté doby nejen pod dohledem lékařů, ale dokonce se rozšířila i o další prostředky. Lázeňská zařízení se tak tedy stávala společenskými centry a uspokojovala a starala se o potřeby návštěvníka. (Budínská a Zerjatke, 2006, s. 1)

Na našem území (na území Čech a Moravy) vznikaly lázně později, než lázeňská místa v Itálii, Francii, Německu a Španělsku, které navazovaly na tradice z antických dob. (Budínská a Zerjatke, 2006, s. 1)

1.2.1 Československé lázeňství v letech 1945-1992

Podle zákona č. 125/1948 o znárodnění přírodních léčivých zdrojů získal stát výhradní právo na jejich využití. Zákon č. 103/1951 o jednotné preventivní a léčebné péči pracujících přinesl další podstatné změny, lázně se staly zdravotnickými zařízeními a lázeňský host pacientem. Pacienti se do lázní dostali sami a plně si léčbu hradili jako samoplátci nebo na doporučení ošetřujícího lékaře, k čemuž se ještě vyjadřovaly orgány tzv. Revolučního odborového hnutí, které poukaz přidělily či zamítly. Lázeňská péče tedy byla hrazena z nemocenského pojištění a státní zdravotní správy, z podpůrných fondů podniku nebo si ji pacienti hradily samy ze svých vlastních prostředků. Lázně se tak staly dostupné každému, avšak nebylo možné uspokojit požadavky každého žadatele, jelikož zájem výrazně převyšoval kapacitu. V roce 1957 se staly Československé státní lázně jediným provozovatelem a všechna lázeňská zařízení mu byla podřízena. To přineslo řadu problémů zejména s financováním budov a techniky lázeňských zařízení, které by odpovídaly potřebám moderního provozu a k rekonstrukcím a stavbám nových lázeňských objektů začalo docházet teprve od 60. let 20. století. Léčebná péče byla v československých lázních na dobré úrovni. (Budínská a Zerjatke, 2006, s. 58-59)

I přes problémy spojenými s vývojem se lázeňská místa výrazně podílela na turistickém ruchu a mohly bychom je označit za významná kulturní centra. Byly podporovány i akce pro větší kulturní nebo sportovní podniky. (Budínská a Zerjatke, 2006, s. 59)

Co se týče návštěvníků z ciziny, po roce 1945 československé lázně navštěvovali velice zřídka, téměř vůbec. Po roce 1960 začalo Československo propagovat lázeňské pobyty i v zahraničí a už v roce 1960 se zde léčilo asi 2,1% cizinců z celkového počtu 283 010 pacientů (tj. necelých 6000). V roce 1967 počet pacientů z ciziny činil skoro 16 000, přičemž tento počet i nadále pomalu rostl. (Budínská a Zerjatke, 2006, s. 59)

1.2.2 Privatizace lázní po roce 1990

V souvislosti se změnou politického systému Československa a restrukturalizací ekonomiky se lázeňství setkalo s řadou problémů. Rokem 1990 započala celé řady lázeňských zařízení, která se tak musela stát soběstačnými a závislými na tvorbě zisku, načež nebyla připravena. Lázeňské podniky byly pod ekonomickým tlakem nuceny více se orientovat na komerční aktivity a získat co nejvíce klientů i ze zahraničí a z lázeňského pacienta se stal host. (Budínská a Zerjatke, 2006, s. 60)

V této době se ukázalo, jak byl vývoj léčebných lázní u nás v předchozích letech odtržen od vývoje v západní Evropě. Materiálně technická základna byla značně zastaralá a bylo nutné zvýšit úroveň terapií, ubytování i stravování. (Budínská a Zerjatke, 2006, s. 60)

1.2.3 Lázně v České republice od roku 1993 po současnost

Díky rozdělení Československa v roce 1993 na Českou a Slovenskou republiku přišly lázně na území České republiky o část pacientů ze Slovenska. Lázeňská zařízení tedy usilovala o získání klientů spolu se zkvalitňováním služeb, obnovovala materiálně technickou základnu a rekonstruovala a stavěla objekty, které poté sloužili k lázeňským účelům. Bylo zapotřebí vytvořit i příjemné prostředí a vylepšit komunální služby. I obce už začaly vnímat obrovský potenciál lázeňského turismu a využívat tak jejich dobré pověsti pro svůj prospěch. Obce se tedy začaly orientovat na tradice, obnovovat a rekonstruovat historické budovy, vytvářet příjemnou atmosféru lázeňského místa a posilovat rozvoj lázeňského turismu. V České republice je členem Sdružení lázeňských míst již 38 obcí. (Budínská a Zerjatke, 2006, s. 60)

Lázeňství u nás tedy nabralo na síle a dokázalo srovnat krok s vyspělými státy Evropy. Zrušení státního monopolu lázní způsobilo pluralitu forem vlastnictví, což vedlo ke zvýšení konkurence a vzniku nových forem podnikání v sektoru lázeňství. Lázně už se nyní nesoustředí jen na léčbu chorob daných indikačním seznamem, ale nabízí své prostory pro konference různých firem, pobyty pro ženy, muže, seniory, pro rodiny s dětmi, dále různé odtučňovací kúry, krátkodobé relaxační a sportovní pobyty. (Budínská a Zerjatke, 2006, s. 60)

Od října roku 2012 je v platnosti vyhláška č. 267/2012 upravující indikační seznam pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči, která reaguje na zvyšující se náklady zdravotních pojišťoven. Došlo tedy k významným restrikcím ze strany zdravotních pojišťoven a lázně jsou nuceny pozměnit své strategie a ještě více se orientovat na samoplátce. (Změna indikačního seznamu, © 2013)

2 REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Regionální rozvoj je proces, díky němuž roste socioekonomický a environmentální potenciál a konkurenceschopnost regionů a zvyšuje se tak kvalita života a životní úroveň obyvatelstva daného regionu. (Strategie regionálního rozvoje České republiky, 2006, s. 6)

2.1 Regionalizace

Regionalizace je označením pro proces vzniku regionů, kdy dochází ke slučování základních prostorových jednotek nebo k rozdělení území státu na menší územní celky. (Regiony a regionalizace, 2012)

2.1.1 Region

Region bychom mohli charakterizovat jako územní celek, který je vyčlenitelný z širšího území a odráží přírodní, ekonomické, sociální a kulturní poměry v krajině. (Dušek, 2011, s. 6; Regiony a regionalizace, 2012)

- Obecné typy regionů:
 - **Administrativní regiony** vymezované pro snadnější výkon veřejné správy (Regiony a regionalizace, 2012)
 - **Účelové regiony** jsou vymezovány v situacích, kdy je potřeba vyřešit konkrétní problémy, tedy za konkrétním účelem, například k řešení ekonomické zaostalosti, problémů v oblasti životního prostředí, atd. (Regiony a regionalizace, 2012)
- Dělení regionů podle stejnorodosti:
 - **Regiony homogenní** jsou stejnorodé, popřípadě mají podobné sledované znaky
 - **Regiony heterogenní** vycházejí z hierarchického uspořádání nebo z územních vztahů daného prostoru- regiony nodální, polarizované, centralizované, funkční. (Regiony a regionalizace, 2012)

- Regiony můžeme podle některých autorů dělit na:
 - **Reálné (analytické) regiony**, které slouží vědeckému poznání. Dále dělíme tyto regiony na jednoznačně lokalizované (např. přírodní jednotky,...) a funkční (oblast trhu práce, ...). (Wokoun, 2008, s. 282)
 - **Regiony vymezené lidskými aktivitami a činnostmi**, které vznikají každodenním jednáním aktérů. (Wokoun, 2008, s. 283)
 - **Identifikační regiony**, s nimiž se aktéři identifikují anebo regiony, které jako regiony vnímáme, vznikají tedy prostřednictvím společenské komunikace. (Wokoun, 2008, s. 283)
- V Regionálních vědách se často používá deskriptivního a normativního rozlišování regionů, čemuž odpovídá výše uvedená typologie regionu. (Wokoun, 2008, s. 283)
 - **Deskriptivní regiony** vymezujeme na základě situační analýzy a rozlišujeme dva typy těchto regionů- heterogenní a homogenní. (Wokoun, 2008, s. 283)
 - **Normativní regiony** vymezujeme na základě politického rozhodnutí, pokud to vyžaduje legislativa a exekutiva. (Wokoun, 2008, s. 283)

2.2 Regionální disparity

Regionální disparitu bychom mohli definovat jako celospolečensky nežádoucí míru rozvoje regionu ve sféře environmentálního, sociálního a hospodářského regionálního rozvoje. Regionálními disparitami nejsou rozdíly v rozmanitosti podmínek daných regionů a z nich vyplývající rozdíly v kvalitě života např. v městských nebo venkovských oblastech, kde jsou výhody a nevýhody vzájemně vyvažovány. (Strategie regionálního rozvoje České republiky, 2006, s. 6)

2.3 Ekonomický rozvoj

Ekonomický rozvoj by se dal charakterizovat jako změna v ekonomické základně regionu, která má vliv na ekonomický růst regionu. Pokud není ekonomický rozvoj doprovázen ekonomickým růstem, nelze jej považovat za rozvoj. Ekonomický rozvoj je obvykle doprovázen změnami ve společnosti. (Čadil, 2010, s. 48)

2.3.1 Cestovní ruch jako faktor ekonomického rozvoje

Cestovní ruch je pro mnoho regionů hlavním faktorem ekonomického rozvoje. Produkty, které cestovní ruch nabízí, jeho rozsah a jevová podstata vychází z celé řady faktorů, těmito faktory jsou především lokalizační a realizační předpoklady regionu a kvalita marketingu, jenž svým způsobem tyto předpoklady prodává. (Franke a kol., 2012, s. 12)

Podle vlivu cestovního ruchu na hospodářství regionu regiony dělíme na:

- Regiony, pro něž je **cestovní ruch dlouhodobým profilujícím odvětvím** hospodářské aktivity- například lázeňské regiony. (Franke a kol., 2012, s. 12)
- Regiony s **cestovním ruchem jako doplňujícím odvětvím** hospodářské aktivity, což je většina regionů ČR. (Franke a kol., 2012, s. 12)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 CHARAKTERISTIKA ČESKÉHO LÁZEŇSTVÍ

Na území České republiky se nachází stovky přírodních léčivých pramenů a nalezišť peloidů (bahno, rašelina, slatina), zdrojů přírodních zřídelních plynů a místa s příznivým klimatem, v čemž spatřuji obrovský potenciál. Došlo k propojení těchto přírodních léčivých zdrojů s lékařstvím a díky tomu na našem území vzniklo více než 30 lázeňských míst, kde se léčí nejrůznější onemocnění. (České lázeňství, © 2009)

Pacientům lázní se v ČR dostává vysoce kvalitní lékařské péče a jednotlivá zařízení zaměstnávají vysoce kvalifikovaný zdravotnický personál. V roce 2006 dostalo prestižní ocenění kvality Evropského svazu lázní v Bruselu (certifikát EUROPESPA med©) lázeňské zařízení v České republice jako první. Tento certifikát je udělován vybraným evropským lázním, přičemž tomuto ocenění předchází náročná kontrola a audit jejich provozu. Česká republika je v současné době zemí s nejvyšším počtem úspěšně absolvovaných certifikací v Evropské unii. (České lázeňství, © 2009)

Většina lázeňských míst je obklopena i mnoha kulturními, sportovními a společenskými možnostmi, jak trávit volný čas- různé kulturní akce, koncerty a divadelní představení, bazény, tenisové kurty, půjčovny kol, ideální okolí pro procházky a turistické výšlapy a mnoho dalších možností. (České lázeňství, © 2009)

Lázeňství je v Česku založeno na tradici, vysoké kvalifikaci, profesionalitě a kvalitě. Díky dlouhodobému efektu a dostupnosti lázeňské péče se lidé do lázní pravidelně vrací. (České lázeňství, © 2009)

3.1 Svaz léčebných lázní ČR

Svaz léčebných lázní České republiky je zájmovým profesním sdružením léčebných lázní a zároveň členem Evropského svazu lázní se sídlem v Bruselu, jehož cílem je udržovat a garantovat léčebnou úroveň těchto lázeňských zařízení. Tento svaz vznikl v roce 1995 a sdružuje 44 členů (42 členů jsou léčebnými lázněmi). Všechna takto sdružená lázeňská zařízení jsou akreditovanými léčebnými lázněmi a napojena na veřejný zdravotní systém, splňují tedy přísná kritéria pro léčbu, stravování a ubytování. (O Svazu lázní: O Svazu léčebných lázní ČR, © 2009)

Tento Svaz léčebných lázní je partnerem a současně i oponuje Ministerstvu zdravotnictví ČR. Krédem Svazu je potom kultivace prostředí a vytváření podmínek pro udržení a rozvoj léčebného lázeňství v České republice a hájení společných i individuálních zájmů členů. (O Svazu lázní: O Svazu léčebných lázní ČR, © 2009)

Svaz dále pomáhá svým členům při řešení různých problémů, je podpůrcem informovanosti veřejnosti o léčebných lázních a výzkumu v lázeňství a popularizaci léčebných výsledků v lázeňské péči, zastupuje zájmy lázeňství ČR v mezinárodních organizacích a lázeňských sdruženích, především v Evropském svazu lázní a plní celou řadu dalších funkcí. (O Svazu lázní: Stanovy Svazu léčebných lázní ČR, © 2009)

Každé lázně označené za léčebné lázně ať už soukromého či státního vlastnictví, jsou registrovanými zdravotnickými zařízeními. (O Svazu lázní: O Svazu léčebných lázní ČR, © 2009)

3.2 Vyhláška č. 267/2012 Sb.

Tato vyhláška upravující indikační seznam pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči o dospělé, děti a dorost, již se musí lékaři při vystavování lékařského návrhu řídit, nabyla účinnosti již 1. října 2012. Mnohé se tedy změnilo. Novelizovaný indikační seznam sice zachovává komplexní lázeňskou péči i příspěvkovou, stejně jako možnosti jejich opakování, ale nastala zde například změna v době pobytu u komplexní lázeňské péče pro dospělé, která byla zkrácena z původních 28 dnů na 21 dní. Co se týče příspěvkové lázeňské péče u dospělých, může být zredukována z 21 dnů na 14 dní nebo po dohodě s pacientem potrvá původních 21 dní. U dětí a dorostu byla komplexní lázeňská péče stanovena na 28 dní. Lázeňský pobyt může být za jistých okolností, na doporučení lázeňského lékaře, prodloužen, a to v případě, že to schválí zdravotní pojišťovna. (Změna indikačního seznamu, © 2013; Vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 267/2012 Sb., © 2013)

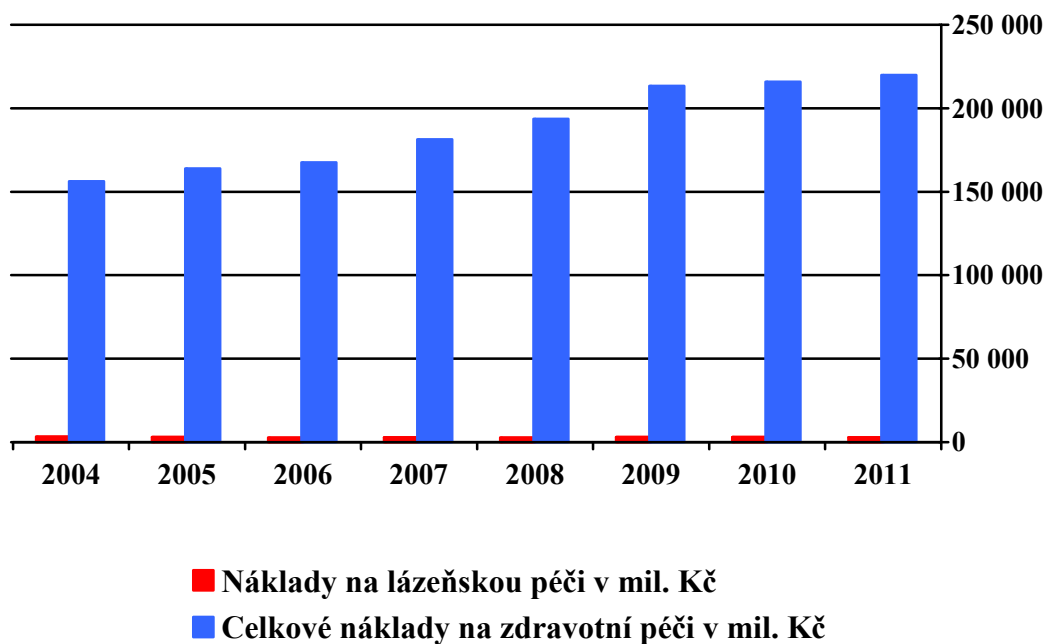
Došlo také ke změnám v časových intervalech. Opakování lázeňské léčby je možné, přičemž do limitu opakovaných lázeňských pobytů se započítávají pobyty realizované po 1. říjnu 2009. Doba nástupu do lázní se u některých diagnóz, především u pooperačních stavů, výrazně krátí. Jako příklad bych mohla uvést zkrácení dřívější roční lhůty u ortopedických operací s použitím náhrady kloubní z jednoho roku na 3 měsíce po úrazu nebo nemo-

ci. (Změna indikačního seznamu, © 2013; Vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 267/2012 Sb., © 2013)

Je tedy zřejmé, že v oblasti lázeňství došlo ke značným změnám. Lázně se už nebudou moci toliko spoléhat na plně hrazené pobyty zdravotními pojišťovnami a budou se muset ještě více orientovat na samoplátce. (Změna indikačního seznamu, © 2013; Vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 267/2012 Sb., © 2013)

3.3 Zdravotní pojišťovny

3.3.1 Náklady zdravotních pojišťoven na lázeňskou péči

Obrázek 3.1 Náklady na lázeňskou péči ve srovnání s celkovými náklady na zdravotní péči

(ÚZIS, © 2010-2013)

Tabulka 3.1 Podíl nákladů na lázeň. péči na celk. nákladech na zdrav. péči v %

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Podíl nákladů na lázeň. péči na celk. nákladech na zdrav. péči v %	2,13	1,92	1,7	1,7	1,5	1,5	1,5	1,4

(ÚZIS, © 2010-2013)

Jak lze vyčíst z grafu, náklady na zdravotní péči v České republice mají stále stoupající tendenci a lze přepokládat, že tento trend bude i nadále aktuální. Vzhledem k finančním problémům, se kterými se nyní zdravotní pojišťovny potýkají, a v minulosti potýkaly, se snižování nákladů dotklo i lázeňské léčebné péče. Zhodnotíme-li stoupající celkové náklady a procentní podíl nákladů na lázeňskou péči na celkových nákladech, procento podílu stále klesá a vzhledem k výrazným restrikcím, jež nabyly účinnosti v říjnu 2012, bude klesat i nadále. Domnívám se, že s ohledem na stále se zvyšující náklady zdravotních pojišťoven je možné, že by restrikce týkající se lázeňské léčby mohly být v budoucnu výraznější. Lázně však s těmito problémy očividně počítají a vytváří úsporná opatření a lze zaznamenat snahy o budoucí samostatnost a nezávislost, což je zřejmě cílem i zdravotních pojišťoven.

3.3.2 Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Jako všechny zasáhla ekonomická krize v roce 2008 i zdravotní pojišťovny. Ekonomika byla v recesi, výrazně se zvýšila nezaměstnanost a snížily se tedy příjmy ze zdravotního pojištění a byl vyčerpán zůstatek na běžném účtu. VZP byla nucena postupně čerpat finanční prostředky z rezervního fondu, což je ze zákona možné, ke krytí schodku základního fondu zdravotní pojišťovny. Došlo tedy ke vzniku vnitřního dluhu rezervního fondu. Tato situace byla u jiných zdravotních pojišťoven obdobná a bylo nutné vytvořit opatření, která by snížila náklady zdravotních pojišťoven. (VZP, © 2013)

4 ANALÝZA VÝVOJE SEKTORU LÁZEŇSTVÍ V REGIONU JESENICKO

4.1 Region Jesenicko

4.1.1 Vymezení regionu

Region Jesenicko kopíruje hranice oblasti území tří okresů- Šumperk, Jeseník a Bruntál. Jelikož okres Jeseník a Šumperk spadají do Olomouckého kraje, který má celkem 5 okresů, a okres Bruntál do Moravskoslezského, dohromady 6 okresů, rozhodla jsem se srovnat údaje o lůžkové kapacitě regionu Jesenicko s těmito kraji, přičemž cílem je dokázat význam lázeňství pro region Jesenicko a jeho rozvoj. Region Jesenicko je součástí turistického regionu Jeseníky.

V regionu Jesenicko se tedy nachází tato lázeňská zařízení: Státní léčebné lázně Bludov s.p., Státní léčebné lázně Karlova Studánka s.p, Priessnitzovy léčebné lázně a.s., Vojenská lázeňská léčebna Jeseník, SCHROTH, spol. s r.o. Lázně Dolní Lipová, Lázně Velké Losiny, s.r.o. (Lázně Olomoucký kraj, © 2009; Lázně Moravskoslezský kraj © 2009)

Lázeňským pacientům a hostům nabízí region Jesenicko celou řadu možností, kam vyrazit na výlet. V okolí Bludova se mohou podívat například do Háje u Šumperka, kde se mohou díky výhledu zdejší rozhledny rozhlédnout po celém šumperském regionu a vrcholech Jeseníků nebo mohou navštívit pozdně renesanční zámek v Bludově. V okolí Jeseníku se také nachází celá řada příležitostí, jak využít volného času při pobytu v lázních- jeskyně Na Špičáku a Na pomezí, Červenohorské sedlo, Praděd, rozhledny Zlatý Chlum a Biskupská kupa, adrenalin park Česká Ves. V místě Karlovy Studánky pramení Bílá Opava, nejmladnější potok regionu, kolem něhož vede turistická stezka a ve Velkých Losinách je ke zhlédnutí zámek a nejstarší dochovaná papírna ve střední Evropě. (Bludov, © 2009; Jeseník © 2009; Karlova Studánka, © 2009)

4.1.2 Údaje o lůžkové kapacitě v sektoru lázeňství regionu Jesenicko ve srovnání s Olomouckým a Moravskoslezským krajem

Tabulka 4.1 Počet lázeňských zařízení a lůžková kapacita v regionu Jesenicko

Region Jesenicko			
Rok	Počet lázeňských zařízení	Lůžková kapacita celkem	Průměrný počet lůžek na 1 okres
2000	5	1 834	611
2001	6	2 107	702
2002	6	2 180	726
2003	6	2 012	671
2004	6	2 093	698
2005	6	2 097	699
2006	6	2 138	713
2007	6	2 126	709
2008	5	1 898	633
2009	6	2 098	699
2010	6	2 077	692
2011	6	2 065	688

(ÚZIS, © 2010-2013)

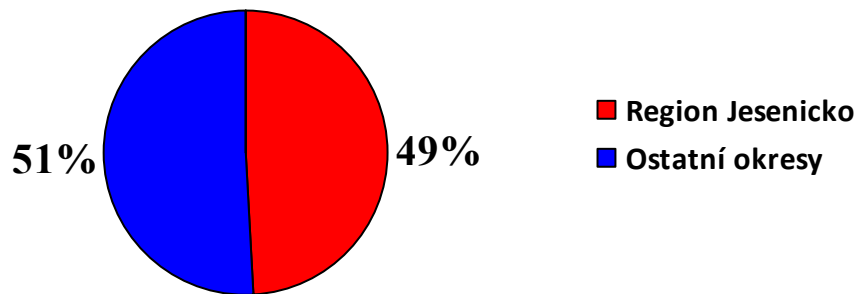
Až na výjimky, se počet lůžek v minulých letech v regionu Jesenicko pohyboval kolem 2000. Výjimkou tedy byly roky 2000 a 2008, kdy klesl počet lázeňských zařízení z 5 na 6. Věnujme ale pozornost průměrnému počtu lůžek v jednom okrese regionu Jesenicko.

Tabulka 4.2 Počet lázeňských zařízení, lůžková kapacita a průměrný počet lůžek na 1 okres Olomouckého a Moravskoslezského kraje

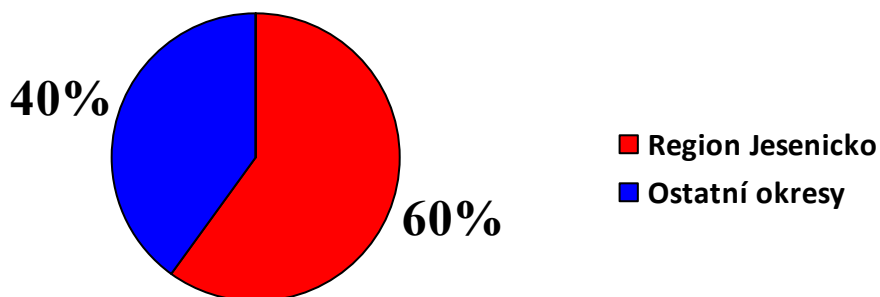
Olomoucký + Moravskoslezský kraj			
Rok	Počet lázeňských zařízení	Lůžková kapacita celkem	Prům. počet lůžek na 1 okres
2000	8	4 125	375
2001	10	4 425	402
2002	10	4 507	410
2003	10	4 383	398
2004	10	4 475	407
2005	10	4 461	406
2006	10	4 440	404
2007	10	4 369	397
2008	9	4 062	369
2009	10	4 284	389
2010	10	4 177	380
2011	10	4 191	381

(ÚZIS, © 2010-2013)

Průměrný počet lůžek na 1 okres sektoru lázeňství celého Olomouckého a Moravskoslezského kraje (11 okresů) je ve srovnání s regionem Jesenicko (3 okresy) podstatně nižší. Průměrná lůžková kapacita lázeňských zařízení regionu Jesenicko tvoří více jak 3/5 lůžkové kapacity Olomouckého a Moravskoslezského kraje.

Obrázek 4.1 Podíl lůžkové kapacity regionu Jeseník na lůžkové kapacitě Olomouckého a Moravskoslezského kraje (2011)
(ÚZIS, © 2010-2013)

Obrázek 4.2 Podíl počtu lázeňských zařízení regionu Jeseník na počtu lázeňských zařízení Olomouckého a Moravskoslezského kraje (2011)
(ÚZIS, © 2010-2013)

Druhý graf nám přesvědčivě vypovídá o významném zastoupení lázeňských zařízení v regionu Jeseník, přičemž lázeňská zařízení nacházející se v tomto regionu tvoří 60% všech lázeňských zařízení nacházejících se na území Olomouckého a Moravskoslezského kraje. Je to důkazem obrovského potenciálu tak malého území, jenž má pro region Jesenic-

ko velký význam. Lázeňské léčebny lákají i velké množství turistů, což se potom kladně projeví na ekonomice a cestovním ruchu regionu.

Naše tvrzení o významu lázeňství pro rozvoj regionu nám potvrzuje i první graf. Srovnáme-li lůžkovou kapacitu léčebných lázní regionu Jesenicko v roce 2011 s lůžkovou kapacitou léčebných lázní celého Olomouckého a Moravskoslezského kraje, lůžková kapacita regionu Jesenicko tvoří téměř polovinu těchto dvou krajů.

4.2 Lázeňská zařízení regionu Jesenicko

Na území regionu Jesenicko se tedy v nynější době nachází 6 léčebných lázní- Státní podnik Karlova Studánka, s.p.; Priessnitzovy léčebné lázně, a.c.; Státní léčebné lázně Bludov s.p.; SCHROTH, spol. s.r.o. Lázně Dolní Lipová; Lázně Velké Losiny, s.r.o.; Vojenská lázeňská léčebna Jeseník.

4.2.1 Státní podnik Karlova Studánka, s.p.

Karlova studánka, klimatické lázně s dvoustetletou tradicí, se nachází asi 10 km od nejvyšší hory Jeseníku, Pradědu, v podhůří Hrubého Jeseníku. Lázeňští hosté a pacienti zde vyhledávají především čisté ovzduší, tedy nejčistší vzduch v Evropě. (Lázně Moravskoslezský kraj © 2009; Kajlík, 2007, s. 200)

4.2.2 Priessnitzovy léčebné lázně, a.s.

Tyto klimatické lázně nalezneme na severozápadě Moravy. Jsou velmi výjimečné díky své kvalitní horské vodě. Vyvěrá zde z nitra kolem 80 horských pramenů. Každý pramen je originální a jedinečný svým složením. (Lázně Olomoucký kraj, © 2009; Kajlík, 2007, s. 200)

4.2.3 Státní léčebné lázně Bludov s.p.

Lázně Bludov se nachází nedaleko města Šumperk v podhůří Jeseníků a poskytují lázeňskou péči v oborech založených na nejnovějších poznatcích lékařů, jako jsou obezitologie, balneologie a léčebné rehabilitace. (Lázně Olomoucký kraj, © 2009)

4.2.4 SCHROTH, spol. s r.o. Lázně Dolní Lipová

Tyto horské lázně klimatického charakteru ležící v nadmořské výšce 501 m.n.m. nalezneme v podhůří Hrubého Jeseníku v oblasti, kde je prašnost snížena až na 30% celorepublikového průměru. (Lázně Olomoucký kraj, © 2009)

4.2.5 Lázně Velké Losiny, s.r.o.

Tyto lázně ležící v podhůří Hrubého Jeseníku si zakládají na dlouholeté tradici a dalo by se říci, že jsou nejznámějšími a nejstaršími lázněmi na Moravě. Bývají vyhledávány především díky účinkům zdejších termálních sirných minerálních vod, které tvoří podstatu hydroterapie. (Lázně Olomoucký kraj, © 2009)

4.2.6 Vojenská lázeňská léčebna Jeseník

Tato léčebna se nachází v oblasti, kde je hlavním léčivým zdrojem místní mikroklima, díky zvýšenému výskytu negativních iontů, které příznivě působí na lidský organismus. (Vojenská lázeňská léčebna Jeseník, © 2002-2013)

Vojenská lázeňská léčebna Jeseník spadá pod příspěvkovou organizaci Vojenská lázeňská a rekreační zařízení (cestovní kancelář), jejímž zřizovatelem je Ministerstvo obrany České republiky. Hlavním posláním této organizace je poskytovat služby vojákům, zaměstnancům rezortu ministerstva obrany, vojenským důchodcům a dalším oprávněným osobám a jejich rodinám. Organizují však i zájezdy pro komerční klientelu. (volareza, 2010)

4.3 Srovnání hostů a lůžkodnů lázeňských zařízení regionu Jesenicko

Údaje o lůžkodnech a hostech zveřejňují pouze lázně Karlova Studánka a Priessnitzovy léčebné lázně a tak se mi podařilo srovnat údaje pouze těchto dvou zařízení.

Tabulka 4.3 Lůžkodny a hosté Karlovy Studánky

Rok		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
„Lůžkodny“ Celkem		90 143	94 812	95 070	102 576	97 421	97 241	94 452	102 447
Lázeňští hosté	Komplexní láz. léčba	2 505	2 434	2 256	2 390	2 042	2 173	1 979	1 911
	Příspěvková láz. léčba	163	160	185	161	163	189	162	186
	Samoplátci Tuzemští	706	2 676	4 280	4 693	5 161	6 207	6 600	8 114
	Samoplátci z ciziny	17	229	388	464	485	148	350	402
	Doprovod	7	4	2	38	10	15	0	4
	Celkem	3 398	5 503	7 109	7 746	7 811	8 733	9 091	10 613

(Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s.p.: Výroční zpráva, © 2012)

Tabulka 4.4 Lůžkodny a hosté Priessnitzových léčebných lázní

Rok	Počet „lůž- kodnů“	Klienti po- jišťoven	Samoplátci	Cizinci	Hosté cel- kem
2008	204150	4351	17521	2061	23933
2009	208233	4944	15048	1505	21497
2010	205006	5367	11987	537	17891
2011	209190	4851	13444	640	18935

(Výroční zpráva akciové společnosti Priessnitzovy léčebné lázně, © 2012)

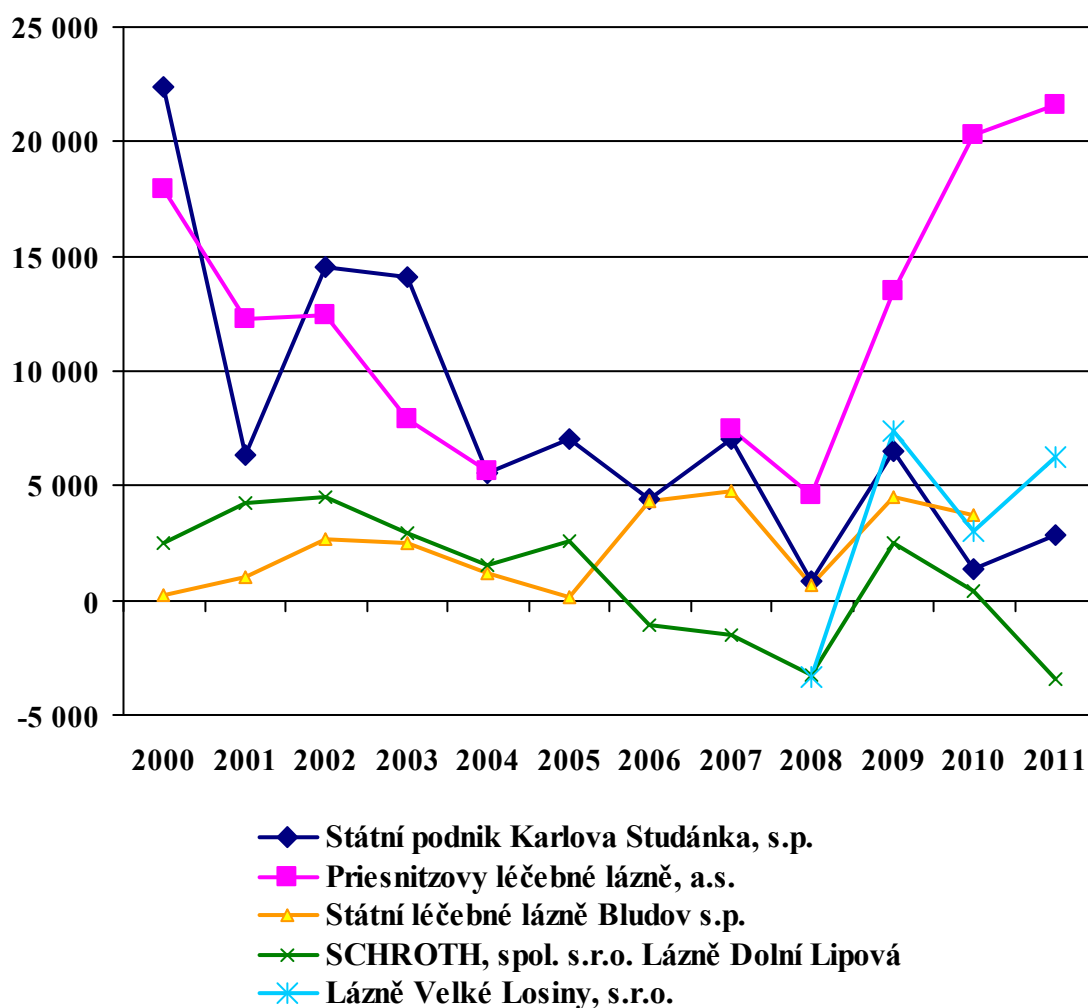
I přesto, že zveřejňování výročních zpráv je ze zákona povinné, některé výroční zprávy Priessnitzových léčebných lázní nejsou k dispozici. Srovnat tedy můžeme pouze data od roku 2008. (Výroční zpráva akciové společnosti Priessnitzovy léčebné lázně, © 2012)

Máme tu zajímavé srovnání lázní jako státního podniku a lázní jako akciové společnosti. Počet lůžkodnů je u Priessnitzových léčebných lázní téměř o polovinu vyšší než u Karlovy

Studánky, což je zřejmě dáno větší lůžkovou kapacitou. U obou podniků jsme v této oblasti v roce 2010 zaznamenali menší propad, který se však rychle v roce 2011 vyrovnal. Karlova Studánka, jako státní podnik, se více, ačkoli nenápadně, oproti Priessnitzovým lázním, orientuje na samoplátce, přičemž bychom předpokládali pravý opak. (Výroční zpráva akciové společnosti Priessnitzovy léčebné lázně, © 2012; Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s.p.: Výroční zpráva, © 2012)

U Karlovy Studánky celkový počet hostů od roku 2008 vzrostl. U Priessnitzových léčebných lázní je však situace opačná. Reagovat na novelizaci vyhlášky bude pro akciovou společnost pravděpodobně složitější, než pro státní lázně v Karlově Studánce, ať z důvodu výrazně klesající tendence hostů, tak i z důvodu, že Karlova Studánka je podporovaná státem. (Výroční zpráva akciové společnosti Priessnitzovy léčebné lázně, © 2012; Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s.p.: Výroční zpráva, © 2012)

4.4 Hospodaření lázeňských zařízení regionu Jesenicko

Obrázek 4.3 Zisk po zdanění lázeňských zařízení regionu Jesenicko od roku 2000 do roku 2011 v tis. Kč

(Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s.p.: Výroční zpráva, © 2012; Výroční zpráva akciové společnosti Priesnitzovy léčebné lázně, © 2012; Státní léčebné lázně Bludov, státní podnik: Účetní závěrka, © 2012; Výroční zpráva: SCHROTH, © 2012; Výroční zpráva: Lázně Velké Losiny, s.r.o., © 2012; Účetní závěrka: Lázně Velké Losiny, s.r.o., © 2012)

4.4.1 Státní podnik Karlova Studánka, s.p.

Už v letech 2002-2003 byla politika zdravotních pojišťoven značně restriktivní a Karlova Studánka již v této době počítala s budoucím omezením poskytování léčebných lázeňských pobytů ze strany zdravotních pojišťoven. I přesto, že podnik nahrazoval výpadky hostů zdravotních pojišťoven samoplátcí, tržby poklesly z důvodu nízkého zájmu samopláteckých klientů o lázeňské pobyty v zimním a jarním období. Plně obsadit lůžkovou kapacitu se tedy dařilo jen v letních obdobích. V roce 2005 byly rozšířeny aktivity obchodního oddělení a i přes stále pokračující restrikcí klientů ze zdravotních pojišťoven se podařilo otočit sestupný trend tržeb posledních 2 let na vzrůstový. Od roku 2008 zaznamenaly lázně pokles komplexních léčebných pobytů, které nahradil zvýšený zájem o ozdravně rekreační pobyty samoplátců. Vzhledem k tomu, že pobyty těchto klientů jsou většinou kratší- několikadenní nebo týdenní, jsou samoplátecké pobyty pro podnik pracnější a nákladnější. (Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s.p.: Výroční zpráva, © 2012)

Tedy již podle starších výročních zpráv lze konstatovat, že lázně počítaly s budoucími problémy ohledně restrikcí zdravotních pojišťoven. Byly dokonce diskutovány úvahy, že by lázeňská léčba měla být snížena až na 50% vzhledem k předchozím obdobím. Karlova Studánka se tedy už od roku 2005 snažila nahradit nenaplněnou lůžkovou kapacitu školícími akcemi, rekreačními a regeneračními pobyty samoplátců, lékařskými kongresy, podnikovými semináři, atd.... (Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s.p.: Výroční zpráva, © 2012)

4.4.2 Priessnitzovy léčebné lázně, a.s.

Výroční zprávy od roku 2005 až do roku 2008 nejsou k dispozici. Podařilo se mi tedy pracovat jen s výročními zprávami od roku 2009 do roku 2011. (Výroční zpráva akciové společnosti Priessnitzovy léčebné lázně, © 2012)

Priessnitzovy léčebné lázně jsou stejně jako Karlova Studánka neustále modernizovány. V roce 2010 zde byl otevřen Balneopark, který je přístupný nejen klientům léčebných lázní, ale i veřejnosti. Tyto lázně nestaví své budoucí plány jen na tradici, ale snaží se obstát v konkurenci a prosperovat. Tradiční Priessnitzova vodoléčba je výborně propojena s moderním wellness a beauty aktivitami. V roce 2011 dokonce skutečné tržby převyšovaly o několik set tisíc plánované tržby a také stoupající ziskový trend vypovídá o dobrém hos-

podání podniku. (Výroční zpráva akciové společnosti Priessnitzovy léčebné lázně, © 2012)

I Priessnitzovy léčebné lázně budou muset bojovat se zvyšujícími se náklady na provoz, které novelizace vyhlášky přinesla a ještě přinese. Zvýšení cen však podle nich není přípustné. Vedení podniku uznává, že rok 2013 bude rokem velice náročným, avšak rovněž konstatuje, že restrikce zdravotních pojišťoven přinesou i jistá pozitiva. Volí tedy strategii zvyšování kvality ubytování, stravování, poskytované léčebné péče a nabízených sportovních aktivit. Vedení je přesvědčeno, že za služby, které upevní zdraví, jsou lidé ochotni zaplatit nemalé částky a v dnešní hektické době o takovéto služby bude vyšší a vyšší zájem. Získá-li si podnik větší klientelu samoplátců, nebude v takové míře závislý na státním rozpočtu, úřadech a zdravotních pojišťovnách. (Lázeňské prameny, © 2001-2010)

Rok 2013 bude tedy pro lázně jedním z roků zlomových a bohužel se neobejde ani bez úsporných opatření jak v oblasti personální, tak i materiální. (Lázeňské prameny, © 2001-2010)

4.4.3 Státní léčebné lázně Bludov

Od roku 2000 až do roku 2010 je výsledek hospodaření tohoto podniku kladným číslem. Každoroční zisk lázní Bludov nasvědčuje dobrému hospodaření a tedy i tomu, že se lázně s postupným úbytkem klientů ze zdravotních pojišťoven dobře vyrovnávaly. Údaj za rok 2011 nebyl k dispozici a přesto, že je to ze zákona povinné, tento podnik nezveřejnil své výroční zprávy. Informace a data jsem čerpala z účetních závěrek. (Státní léčebné lázně Bludov, státní podnik: Účetní závěrka, © 2012)

4.4.4 SCHROTH, spol. s.r.o. Lázně Dolní Lipová

V roce 2008 došlo k prudkému zvýšení záporného hospodářského výsledku, oproti letům minulým. Tato ztráta byla způsobena výrazným poklesem počtu odléčených pacientů, jejichž léčbu hradí zdravotní pojišťovny. Výnosy z léčebné péče hrazené zdravotními pojišťovnami tak klesly o 4,6% . Lázně se snažily tuto ztrátu nahradit zvýšeným počtem odléčených samoplátců, jejichž počet byl zvýšen o 56,73%., to se jim však dařilo jen do roku 2011, kdy se lázně opět potýkaly se ztrátou. (Výroční zpráva: SCHROTH, © 2012)

Ztráta roku 2011 byla v plné výši způsobena sníženým počtem odléčených pacientů. Počet ošetrovacích dnů klesl o 3 010 dnů, což je průměrně asi 1 000 Kč za jeden ošetrovací den. Došlo také opět k poklesu tržeb, a to o více než 3 000 000 Kč (o 9,47%), za léčebnou péči hrazenou zdravotními pojišťovkami. Stejně tak klesly i tržby za samoplátce, avšak jen o 2,5%. Příjmy za odléčené samoplátce tvořily v roce 2011 1/5 všech příjmů za léčení. Reagovat na změny vyhlášky č. 267/2012 Sb. tedy bude pro lázně velmi náročné. (Výroční zpráva: SCHROTH, © 2012)

4.4.5 Lázně Velké Losiny, s.r.o.

U tohoto podniku jsou k dispozici pouze údaje od roku 2008 do roku 2011. Z toho důvodu nemají údaje v tabulce příliš velkou vypovídající hodnotu. Můžeme ale konstatovat, že v posledních letech si tyto lázně nevedou nejhůře, díky kladnému hospodářskému výsledku. Ztrátový je z uvedených údajů pouze rok 2008, ve výroční zprávě však není uveden důvod. Domnívám se ale, že tato ztráta mohla být způsobena poklesem pacientů, jejichž pobyt je hrazen zdravotními pojišťovkami, a neschopností nahradit tyto pobyty samopláteckými pobyty, vzhledem k zastaralým službám na úseku léčebném, stravovacím a ubytovacím, jak uvádí výroční zpráva. V roce 2009 byly započaty rekonstrukce a modernizace Lázní velké Losiny (většina z nich byla v roce 2011 dokončena a poslední měly být dokončeny v roce 2012), což bude mít podle očekávání tohoto podniku pozitivní vliv v oblasti získávání samoplátců jak tuzemských, tak i zahraničních. (Výroční zpráva: Lázně Velké Losiny, s.r.o., © 2012; Účetní závěrka: Lázně Velké Losiny, s.r.o., © 2012)

4.5 Počet zaměstnanců lázeňských zařízení regionu Jesenicko

Tabulka 4.5 Průměrný přepočtený počet zaměstnanců léčebných lázní regionu Jesenicko

Rok	Státní podnik Karlova Studánka, s.p.	Priessnitzovy léčebné lázně, a.s.	Státní léčebné lázně Bludov s.p.	SCHOTH, spol. s.r.o. Lázně Dolní Lipová	Lázně Velké Losiny, s.r.o.	Celkem
2005	124		81	103		
2006	123		47	103		
2007	139		77	100		
2008	143	301	65	98	109	716
2009	150	287	72	86	123	718
2010	156	266	75	86	122	705
2011	150	269		86	125	

(Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s.p.: Výroční zpráva, © 2012; Výroční zpráva akciové společnosti Priessnitzovy léčebné lázně, © 2012; Státní léčebné lázně Bludov, státní podnik: Účetní závěrka, © 2012; Výroční zpráva: SCHROTH, © 2012; Výroční zpráva: Lázně Velké Losiny, s.r.o., © 2012; Účetní závěrka: Lázně Velké Losiny, s.r.o., © 2012)

Díky některým nezveřejněným výročním zprávám a účetním závěrkám jednotlivých léčebných lázní, což je ze zákona jejich povinností, nebylo možné zjistit údaje o zaměstnanosti za všechny roky. Lze však předpokládat, že se počet zaměstnanců celkem pohyboval průměrně okolo 700 a v souvislosti s větší pracností spojenou se zvyšujícím se významem samopláteckých pobytů, tento počet v roce 2013 vzroste.

4.6 Indikace léčebných lázní regionu Jesenicko

Tabulka 4.6 Indikace léčebných lázní regionu Jesenicko

Léčebné lázně	Indikace
Státní podnik Karlova Studánka, s.p.	<ul style="list-style-type: none"> • Nemoci onkologické • Nemoci z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí • Nemoci dýchacího ústrojí • Nemoci nervové • Nemoci pohybového ústrojí • Duševní poruchy • Nemoci kožní
Priessnitzovy léčebné lázně, a.s. a Vojenská lázeňská léčebna Jeseník	<ul style="list-style-type: none"> • Nemoci onkologické • Nemoci z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí • Nemoci dýchacího ústrojí • Duševní poruchy • Nemoci kožní
Státní léčebné lázně Bludov s.p.	<ul style="list-style-type: none"> • Nemoci onkologické • Nemoci z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí • Nemoci pohybového strojí
SCHROTH, spol. s.r.o. Lázně Dolní Lipová	<ul style="list-style-type: none"> • Nemoci onkologické • Nemoci z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí • Nemoci dýchacího ústrojí • Duševní poruchy • Nemoci kožní
Lázně Velké Losiny, s.r.o.	<ul style="list-style-type: none"> • Nemoci onkologické • Nemoci oběhového ústrojí • Nemoci nervové • Nemoci pohybového ústrojí • Nemoci kožní

(Lázně Olomoucký kraj, © 2009; Lázně Moravskoslezský kraj © 2009)

Lázeňská zařízení regionu Jesenicko nabízí širokou škálu indikací. Nejvíce jsou však léčebny zaměřeny na léčbu onkologických nemocí a nemocí z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí, dále na nemoci kožní a nemoci pohybového ústrojí. (Lázně Olomoucký kraj, © 2009; Lázně Moravskoslezský kraj © 2009)

5 LÁZEŇSKÁ ZAŘÍZENÍ REGIONU JESENICKO- SHRUTÍ

Všechna lázeňská zařízení regionu Jesenicko leží v malebné přírodě Jeseníků a jejich podhůří. Jejich léčivými zdroji jsou především klima a minerální prameny. Jsou zde léčeny především nemoci onkologické, nemoci z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí, dále pak nemoci kožní a nemoci pohybového ústrojí. Léčebné lázně v Bludově jsou zaměřeny také na léčbu obezity, zvláště u dětí. Lázeňským pacientům a hostům léčebných lázní tohoto regionu je nabízena celá řada možností, kam vyrazit na výlet a využít tak i aktivního odpočinku. Na své si přijdou jak milovníci turistiky, cyklistiky, zimních sportů jako je lyžování a dalších, tak i milovníci historie a památek.

Co se týče materiálně technické základny lázeňských zařízení regionu Jesenicko, je z větší části zastaralá, avšak většina lázní v tomto regionu započala zařízení modernizovat a rekonstruovat, což je podstatné pro dosažení cílů jednotlivých strategií, kterými se v důsledku čím dál výraznějších restrikcí ze strany zdravotních pojišťoven lázně řídí a do budoucna by se řídit měly. Na potřeby zdravotních pojišťoven bylo navázáno vyhláškou č. 267/2012, která je v účinnosti od října roku 2012, upravující indikační seznam pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči, která výrazně snížila doby pobytu komplexní a lázeňské péče, což lázním způsobilo a způsobí řadu problémů. Klesne tím výrazně počet lůžkodnů, načež budou muset reagovat zvýšením počtu samopláteckých pobytů, aby tak nahradily počet lůžkodnů lázeňských pobytů hrazených zdravotními pojišťovnami. Samoplátecké pobyty jsou však pro lázně mnohem nákladnější a pracnější, vzhledem k jejich délce, která je pouze několikadenní či týdenní. Restrikce ze strany zdravotních pojišťoven nejsou novinkou a lázně tohoto regionu se s nimi dle vývoje hospodářského výsledku a zaměstnanosti minulých let dokázali vypořádat. Změny od října minulého roku jsou však výraznější a zatím je otázkou, zda lázně dokážou zareagovat.

6 VLIV SEKTORU LÁZEŇSTVÍ NA EKONOMICKÝ ROZVOJ REGIONU JESENICKO

Díky širokému sektoru lázeňství, kterým region Jesenicko disponuje, tedy díky lokálním koncentracím produktů, má region Jesenicko velmi významné konkurenční výhody. Většina lázeňských míst regionu Jesenicko je zařazena do kategorie B, což znamená lázeňská místa mající širší společenský a kulturní význam, dobře vyvinutou lázeňskou funkci, regionálního až národního významu. Lázeňství přispívá regionu také z důvodu odvodu lázeňských poplatků do rozpočtů obcí a celkově přispívá ke zvýšení úrovně regionu. (Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje, s. 72, 2009)

V případě, že lázně dokážou včas reagovat, restrikce zdravotních pojišťoven, jež jsou v účinnosti od října roku 2012, by mohly být pro region Jesenicko přínosné. Vezmeme-li v potaz úvahu, že lázeňská zařízení jsou nyní nuceny více se orientovat na samoplátce a zdokonalovat své služby, mělo by to mít vzhledem k výraznému zastoupení lázeňských zařízení na území regionu Jesenicko pro ekonomický rozvoj regionu pozitivní dopad. Pobyt samoplátek klientů jsou pro lázně nákladnější a pracnější z důvodu, že jejich pobyt jsou pouze několikadenní nebo týdenní. Klesá tedy i počet lůžkodnů a zvyšují se náklady na marketing a především na reklamu. Vše nasvědčuje tomu, že se lázně budou muset orientovat na větší množství klientů, než tomu bylo doposud, aby zachovaly počet lůžkodnů v souvislosti s kratšími samoplátekmi pobyty a dosáhly tak potřebné ziskovosti. Více klientů lázeňských zařízení znamená pro region Jesenicko více turistů a zvýší se tak význam cestovního ruchu, který by kladně ovlivnil ekonomický rozvoj regionu. Rozvoj cestovního ruchu podpoří i rozvoj infrastruktury a přinese do regionu větší kapitál, více podnikatelů, které přitáhne příležitost výtěžku a tím by se měla zvýšit i zaměstnanost.

Pokud se lázním podaří přilákat více klientů v zimě, budou prosperovat i ski-areály, což se pozitivně dotkne ekonomiky regionu. Co se týče Karlovy Studánky, hosté mají možnost využít zimních radovánek přímo v místě. Areál Vojenské lázeňské léčebny Jeseník disponuje dokonce lyžařským vlekem a půjčovnou vybavení přímo uvnitř areálu. Další sjezdovky a ski-areály najdeme v obcích Lipová-lázně a Jeseník. (Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje, s. 60, 2009)

7 NAVRHOVANÉ MOŽNOSTI POSÍLENÍ VÝZNAMU LÁZEŇSTVÍ V REGIONU JESENICKO

7.1 Orientace strategií lázeňských zařízení na samoplátce

V souvislosti s restrikcemi ze strany zdravotních pojišťoven je potřeba, aby lázně okamžitě reagovaly. Snižují se počty odléčených pacientů, jejichž pobyty jsou hrazeny zdravotními pojišťovnami a díky novelizaci vyhlášky upravující indikační seznam byla zkrácena doba pobytu komplexní i příspěvkové péče. Orientace na samoplátce je nevyhnutelná, ale přináší i řadu problémů, které je potřeba vyřešit. Pobyty samoplátců jsou pouze několikadenní či týdenní, díky čemuž jsou náklady na takovéto pobyty nákladnější a pracnější. Aby si lázně udržely počet lůžkodnů a tedy i ziskovost a výnosnost jejich služeb, musí vzhledem ke kratším pobytům samoplátců zvýšit jejich počet.

7.1.1 Propagace samopláteckých pobytů

K tomu, aby byly samoplátecké pobyty realizovány, je nutné, aby se zvýšila jejich propagace a to nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. Propagace v zahraničí (Polsko) je dle mého názoru vzhledem k pohraniční lokalitě regionu Jesenicko velmi významnou a měla by být založena především na zdůraznění tradice a kvality českého lázeňství.

Propagace na základě tradice a kvality by měla být zdůrazňována i v oblasti tuzemské. Současná situace na pracovním trhu nutí lidi k špatnému životnímu stylu a lidé jsou v napětí, ve stresu a téměř bez odpočinku, což vyvolává řadu zdravotních problémů. A právě léčebné lázně by vzhledem k jejich dlouhodobému účinku mohly být pro takto těžce pracující obyvatelstvo lákavé a samoplátecké pobyty by se mohly prodlužovat. Doporučuji tedy, aby lázeňská zařízení regionu zaměřila svou propagaci na jednotlivé cílové skupiny obyvatelstva, analyzovala jejich potřeby a podle toho řídila propagaci.

7.1.2 Výhodné balíčky

Pro lázně je velmi obtížné zaplnit lůžkovou kapacitu v zimních obdobích. Vzhledem k velkému počtu lyžařských svahů a ski-areálů přímo v lázeňských místech by mohlo být výhodné spolupracovat s těmito středisky. Na základě této spolupráce by bylo dobré vytvořit speciální balíčky, například pobyty v lázních se ski-pasem v ceně, či zdarma. A naopak ke

skipasu vybraná procedura zdarma, což by bylo pro lázně jistým druhem propagace. Klienti by si poté po náročném dni na svahu uvolnili při vybraných procedurách a zároveň by využili i místních stravovacích zařízení. V tomto případě je ale velmi důležité, aby i lázně i střediska poskytly co nejlepší služby, co největší komfort, jelikož nespokojenost klienta s jedním zařízením by mohla poškodit zařízení druhé.

7.1.3 Atraktivnější podmínky

Většina lázeňských míst v oblasti regionu Jesenicko nebyla po dlouhou dobu rekonstruována a modernizována a část ubytovacích a stravovacích zařízení je nutné přizpůsobit vyhovujícím požadavkům evropského formátu. Samoplátecké pobyty budou poté pro potenciální klienty atraktivnější.

7.1.4 Dopravní dostupnost

Stav dopravních komunikací je v regionu Jesenicko alarmující. Je potřeba, aby byla zabezpečena lepší sjízdnost a napojení místních komunikací na hlavní komunikace. Napojení regionu Jesenicko na zbylou část Moravskoslezského a Olomouckého kraje a napojení na Polsko jsou nevyhovující. (Program rozvoje Olomouckého kraje, 2011)

V případě, že dojde k výstavbě chybějící dopravní infrastruktury, dojde i ke snadné dostupnosti lázeňských míst regionu Jesenicko, čímž by se mohl zvýšit i zájem o lázeňské pobyty v této lokalitě, což by mělo pozitivní vliv i na ekonomiku cestovního ruchu tohoto regionu, snížila by se nezaměstnanost a region by byl atraktivnější pro investory. (Program rozvoje Olomouckého kraje, 2011)

7.2 Spolupráce lázeňských míst s okolními obcemi

Spolupráce lázeňských míst s okolními obcemi je velmi důležitá. Dochází díky ní ke zvelebování lázeňských míst a jejich okolí a lázeňská zařízení jsou atraktivnějšími pro návštěvníky. Dle mého názoru by bylo přínosné, kdyby mezi sebou lázeňská místa regionu Jesenicko spolupracovala a vytvořili spolu s okolními obcemi sdružení, které by prosazovalo své zájmy.

7.3 Akce celostátního či evropského významu

Na území regionu Jesenicko se pravidelně nekoná žádné akce většího významu. Pokud by se podařilo regionu Jesenicko pravidelně konat nějakou akci takového významu (sportovní či jiné soutěže, festivaly, ...), v regionu by se zvýšil význam turismu, což by se mohlo kladně projevit i na lůžkové kapacitě lázeňských zařízení.

ZÁVĚR

Na území regionu Jesenicko se nachází šest léčebných lázní, a sice Státní léčebné lázně Bludov s.p., Státní léčebné lázně Karlova Studánka s.p, Priessnitzovy léčebné lázně a.s., Vojenská lázeňská léčebna Jeseník, SCHROTH, spol. s r.o. Lázně Dolní Lipová, Lázně Velké Losiny, s.r.o. Díky lokálním koncentracím produktů sektoru lázeňství, má region Jesenicko významné konkurenční výhody a spadá do kategorie regionů, pro něž je cestovní ruch dlouhodobým profilujícím odvětvím hospodářské aktivity. Většina lázeňských míst regionu Jesenicko spadá do kategorie B, což znamená lázeňská místa s lázeňskou funkcí regionálního až národního významu.

Lázeňství tohoto regionu se potýká s celou řadou problémů. Materiálně technická základna většiny lázeňských zařízení je zastaralá a neodpovídá požadavkům cestovního ruchu v Evropě, proto je potřeba lázně rekonstruovat a modernizovat, aby byly schopné reagovat na restriktce ze strany zdravotních pojišťoven a na vyhlášku č. 267/2012 Sb., a zvýšit tak atraktivnost pro samoplátce z tuzemska i ciziny a naplnit tak lůžkovou kapacitu. Nevyhovující je i dopravní dostupnost regionu Jesenicko z důvodu špatného napojení na hlavní komunikace na ostatní část Olomouckého a Moravskoslezského kraje a Polsko.

Vzhledem k vysokému potenciálu sektoru lázeňství, tedy i cestovního ruchu, přírodních předpokladů a vzhledem k tomu, kolik lázně zaměstnávají zaměstnanců, má vývoj sektoru lázeňství významný vliv na ekonomický rozvoj regionu Jesenicko. Dokážou-li lázně tohoto regionu včas zareagovat na restriktce ze strany zdravotních pojišťoven v souvislosti s vyhláškou č. 267/2012 Sb. a podaří-li se jim zvýšit počet pobytů hrazených samoplátců, naplnit lůžkovou kapacitu a udržet si tak počet lůžkodnů, potom se tato skutečnost pozitivně dotkne i ekonomického rozvoje regionu Jesenicko. Samoplátecké pobyty jsou totiž pouze několikadenní, či týdenní, tedy je jejich realizace pro lázně pracnější. Aby byl udržen počet lůžkodnů, budou muset lázně realizovat více samopláteckých pobytů, což by vzhledem k jejich kratší době pobytu samoplátců, než pacientů u pobytů hrazených zdravotními pojišťovnami, znamenalo vyšší počet klientů a současně i více turistů v regionu Jesenicko. Z důvodu větší pracnosti s tímto druhem pobytu by museli lázně rozšířit personální základnu, což se projeví snížením nezaměstnanosti. Dokážou-li lázeňská zařízení zavčas a správně zareagovat na změny je však zatím otázkou a reakce na změny z října 2012 budeme moci hodnotit až zpětně.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BUDÍNSKÁ, Jitka a Petra ZERJATKE, 2006. *Kapitoly z dějin lázeňství*. Teplice: Regionální muzeum v Teplicích. ISBN 80-85321-43-2.

ČADIL, Jan, 2010. *Regionální ekonomie: Teorie a aplikace*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-191-8.

DĚDINA, Jiří, 2004. *Management, organizování a ekonomika lázeňství- vybrané kapitoly*. Praha: PRAGOLINE. ISBN 80-86592-01-4.

DUŠEK, Jiří. *Faktory regionálního růstu a rozvoje (se zaměřením na spolupráci měst a obcí ve Středočeském kraji)*, 2011. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-87472-13-2.

FRANKE, Antonín a kol., 2012. *Zmírňování regionálních disparit prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu*. Praha: Wolters Kluwert ČR, a. s. ISBN 978-80-7357-718-6.

INDROVÁ, Jarmila a kol., 2009. *Cestovní ruch: Základy*. 2. Přepřacované vyd. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1569-4.

JANDOVÁ, Dobroslava, 2009. *Balneologie*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-2820-9.

KAJLÍK, Vladimír et al., 2007. *České lázně a lázeňství*. Praha: MMR ČR. ISBN 978-80-239-9330-1.

KNOP, Karel a kol., 1999. *Lázeňství: Ekonomika a management*. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-7169-717-6.

ŠPIŠÁK, Jan a Zdeněk RUŠAVÝ a kol, 2010. *Klinická balneologie*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1654-4.

VYSKOTOVÁ, Jana, 2011. *Fyzikální terapie a balneologie I*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě. ISBN 978-80-7368-834-9.

WOKOUN, René. a kol., 2008. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-699-0.

SEZNAM ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ

Bludov, © 2009. In: *Svaz léčebných lázní České republiky: Přehled lázní* [online]. [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/prehled-lazni/bludov>.

České lázeňství: Proč jet do Českých lázní, © 2009. *Svaz léčebných lázní ČR* [online]. [cit. 2013-05-05]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/ceske-lazenstvi/proc-jet-do-ceskych-lazni>

Jeseník, © 2009. In: *Svaz léčebných lázní České republiky: Přehled lázní* [online]. [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/prehled-lazni/jesenik>.

Karlova Studánka, © 2009. In: *Svaz léčebných lázní České republiky: Přehled lázní* [online]. [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/prehled-lazni/karlova-studanka>

Lázeňské prameny- čtvrtletník, © 2001-2010. In: *Priessnitz: Léčebné lázně Jeseník* [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://www.priessnitz.cz/storage/ke-stazeni//20130102095941_lazenske_prameny_01_final.pdf.

Lázně Moravskoslezský kraj, © 2009. In: *Svaz léčebných lázní České republiky: Přehled lázní* [online]. [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/lazne/ceska-republika/moravskoslezsky-kraj.html>.

Lázně Olomoucký kraj, © 2009. In: *Svaz léčebných lázní České republiky: Přehled lázní* [online]. [cit. 2013-05-01]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/lazne/ceska-republika/olomoucky-kraj.html>.

Moravskoslezský kraj: Zdravotnictví Moravskoslezského kraje 2000-2011, © 2010-2013. In: *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR* [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/cr-kraje/kraje/moravskoslezsky-kraj>

Olomoucký kraj: Zdravotnictví Olomouckého kraje 2000-2011, © 2010-2013. In: *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR* [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/cr-kraje/kraje/olomoucky-kraj>

O nás, 2010. *Vojenská lázeňská rekreační zařízení: Volareza: cestovní kancelář* [online]. [cit. 2013-05-02]. Dostupné z: <http://www.volareza-dovolena.cz/stranky/o-nas>

O Svazu lázní: O Svazu léčebných lázní ČR, © 2009. *Svaz léčebných lázní ČR* [online]. [cit. 2013-05-05]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/o-svazu-lazni/o-svazu-lecebnych-lazni-cr>

O Svazu lázní: Stanovy Svazu léčebných lázní České republiky, © 2009. *Svaz léčebných lázní ČR* [online]. [cit. 2013-05-05]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/o-svazu-lazni/stanovy-svazu-lecebnych-lazni-ceske-republiky>

Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje na období 2011–2013 (výhled do roku 2016). 2009. [online]. [cit. 2013-05-05]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/program-rozvoje-cestovniho-ruchu-ok-2011-2013-vyhled-2016-cl-727.html>

Program rozvoje Olomouckého kraje, 2011. In: *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2013-05-05]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/125/program-rozvoje-olomouckeho-kraje.pdf>

Regiony a regionalizace, 2012. In: *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2013-05-12]. Dostupné z: http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/regiony_red.html

Státní léčebné lázně Bludov, státní podnik: Účetní závěrka za rok 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010. In: *Ministerstvo spravedlnosti ČR: Obchodní rejstřík a Sběrka listin* [online]. © 2012 [cit. 2013-05-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a286332&klic=f0x7d9>

Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s.p.: Výroční zpráva za rok 2003, 2005, 2008, 2009, 2011, © 2012. In: *Ministerstvo spravedlnosti ČR: Obchodní rejstřík a Sběrka listin* [online]. [cit. 2013-05-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a287438&dokumentId=AXIV+481%2fSL29%40KSOS&klic=ob4yxk>

Strategie regionálního rozvoje České republiky, 2006. In: *Culturenet* [online]. [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: www.culturenet.cz/res/data/002/000256.doc

Účetní závěrka: Lázně Velké Losiny, s.r.o. za rok 2008, 2009, 2010, 2011, © 2012. In: *Ministerstvo spravedlnosti ČR: Obchodní rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2013-05-05]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a800022614&klic=b3ih3l>

Vojenská lázeňská léčebna Jeseník - Albatros: lázeňské ubytovací zařízení, © 2002-2013. *Turistický portál CZeCOT.cz* [online]. [cit. 2013-05-02]. Dostupné z: http://www.czecot.cz/lazne-wellness/356_vojenska-lazenska-lecebna-jesenik-albatros

Vyhláška Ministerství zdravotnictví ČR č. 267/2012 Sb., © 2013. In: *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.vzp.cz/uploads/document/vyhlaska-ministerstva-zdravotnictvi-cr-c-267-2012-sb.pdf>

Výroční zpráva akciové společnosti Priessnitzovy léčebné lázně za rok 2001, 2002, 2003, 2004, 2009, 2010, 2011, © 2012. In: *Ministerstvo spravedlnosti ČR: Obchodní rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2013-05-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a256501&klic=3q12hg>

Výroční zpráva: Lázně Velké Losiny, s.r.o. za rok 2008, 2009, 2010, 2011, © 2012. In: *Ministerstvo spravedlnosti ČR: Obchodní rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2013-05-05]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a800022614&klic=b3ih3l>

Výroční zpráva za rok 2002, 2005, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011: SCHROTH, spol. s.r.o., © 2012. In: *Ministerstvo spravedlnosti ČR: Obchodní rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2013-05-05]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl?subjektId=isor%3a183039&klic=jysier>

Zdravotně pojistný plán pro rok 2012, © 2013. In: *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.vzp.cz/uploads/document/zpp2012.pdf>

Zdravotní pojišťovny: Zdravotní pojišťovny- náklady na segmenty zdravotní péče 2000-2011, © 2010-2013. In: *Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR* [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/category/tematicke-rady/ekonomika-financi-analyzy/zdravotni-pojistovny>.

Změna indikačního seznamu pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči o dospělé, děti a dorost, © 2013. *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.vzp.cz/poskytovatele/informace-pro-praxi/zmena-indikacniho-seznamu-pro-lazenskou-lecebne-rehabilitacni-peci-o-dospELE-deti-a-dorost>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 4.1 Náklady na lázeňskou péči ve srovnání s celkovými náklady na zdravotní péči	25
Obrázek 4.2 Podíl lůžkové kapacity regionu Jesenicko na lůžkové kapacitě Olomouckého a Moravskoslezského kraje (2011)	30
Obrázek 4.3 Podíl počtu lázeňských zařízení regionu Jesenicko na počtu lázeňských zařízení Olomouckého a Moravskoslezského kraje (2011).....	30
Obrázek 4.4 Zisk po zdanění lázeňských zařízení regionu Jesenicko od roku 2000 do roku 2011 v tis. Kč	35

SEZNAM TABULEK

Tabulka 4.1 Podíl nákladů na lázeň. péči na celk. nákladech na zdrav. péči v %	26
Tabulka 4.2 Počet lázeňských zařízení a lůžková kapacita v regionu Jesenicko.....	28
Tabulka 4.3 Počet lázeňských zřízení, lůžková kapacita a průměrný počet lůžek na 1 okres Olomouckého a Moravskoslezského kraje	29
Tabulka 4.4 Lůžkodny a hosté Karlovy Studánky	33
Tabulka 4.5 Lůžkodny a hosté Priessnitzových léčebných lázní	33
Tabulka 5.1 Průměrný přepočtený počet zaměstnanců léčebných lázní regionu Jesenicko	39
Tabulka 4.6 Indikace léčebných lázní regionu Jesenicko	40